

Årsrapport 2020 for Mesnasaga Vel og Veglag(MVV)

Styrets sammensetning for 2019/2020 har vært:

Formann: Jon Alf Andresen ---> 2020, Kasserer: Solveig Audestad ---> 2021, Sekretær: Elisabeth Kirkeby ---> 2020, Veiansvarlig: Tore Bjørnsgaard ---> 2020, Vararepresentant: Jorunn Christiansen ---> 2020, Vararepresentant: Atle Brenden ---> 2021, Revisor: Helge Rolvsen ---> 2020 (velges for 1 år om gangen), Valgkomite: Bodil Bjørklund ---> 2021, Valgkomite: Øystein Larsen ---> 2020

Innledning

Sesongen fra august 2019 til august 2020 har fortsatt med møter i forskjellige instanser for å fremme og utdype Mesnasaga Vel sine synspunkter på en rekke saker. I det etterfølgende vil vi gjøre rede for hvordan disse møtene har artet seg, og litt om hvorvidt det bringer oss videre. Det store temaet er jo hvordan det nye regulativet vil påvirke vannstanden, og hva som eventuelt blir vår beste vei fremover. Det er ikke vedtatt eller stadfestet av noen, men det har ved to anledninger vært nevnt at en ny konsesjonsrunde kan være under oppseiling. Sjusjø-befolkningen vil ha vann. Det vil i så fall påvirke vannføringen i Nord-Mesna. Målet vårt bør da være å få vedtatt et minimums mål på vannstanden. For bruk av båt vil vi være berget ved vannstander over 518,20 moh, men vannet er vakrest med noe høyere minimum vannstand.

Møte/befaring i Veglaget.

Men la oss starte med den aktiviteten som vi bruker mest penger på, nemlig vegutgiftene. Allerede i slutten av august 2019 hadde Veglaget en befaring av vegen fra Messenlivegen og fram til Nordre demning. Det er jo vår representant som er Vegmester, og Tore Bjørnsgaard kommer inn på dette samarbeidet med den andre part som er Eidsiva Vannkraft, som nå igjen har fått nytt navn, Hafslund E-CO. Tore vil også redegjøre for hvordan utgifter til å opprettholde farbar veg kan variere, og hvordan vinteren 2019/2020 krevde mye. Solveig vil også komme inn på dette, men la meg bare si at vi brukte 35 000 over budsjett. Det kan ikke fortsette, så vi må komme opp med en løsning for neste sesong.

Kontakter rundt vannet om Vinterløyper.

EVk er informert om at vi vil kjøre på isen. Vi har kontakt med Mesnali Skilag, og formannen i Turven Vel. Oppstart 2019 skulle være etter hva vær og føre tilsa. Og det løste jo værforholdene for oss. Mesteparten av vinteren var hele vannet farbart uten løyper. Tore vil berette litt mer om dette prosjektet og fortsettelsen også.

Møte i kommunen den 29.august 2019.

Solveig Audestad og Jon Andresen deltok i møte med kommunens Rådgivere i avdelingen for vassdrag og miljø. Kommunens to representanter var Anders Breili og Henrik Natvig. Vi ble der orientert om hvilke vanskeligheter som ligger til grunn for å gjøre noe i området rundt Nord-Mesna, som er underlagt en total byggestopp i strandsonen. Det var kanskje en nyttig lærdom, men brakte oss ingen steder. Vi konkluderte vel med at vi må høyere opp i kjeden, det vil si, snakke med ansatte som tar beslutninger, for å oppnå resultater. Det er ikke lett i det offentlige hvor beslutninger fattes av politikerne. Men så nærme som mulig er bra. Vi fikk en utskrift av Reguleringsvedtaket 2017.

Vårt møte hadde imidlertid vakt litt oppmerksomhet hos ledelsen, og en mer positiv holdning gjorde seg nå gjeldende i kommunen etter dette. Vi gikk derfor videre med båthavn prosjektet. Vi sendte fram søknad om å grave litt i to områder. Søknaden ble gitt stoppordre fra Oppland Fylkeskommune under høringsrunden. Jeg kommer tilbake til dette.

Møtet med EVk/Glommen og Lågen Brukseierforening(GLB) den 12.09.19

Formålet med dette møtet var å legge fram vårt syn på vannreguleringen slik vi ble pålagt fra Årsmøtet 2019.

Det var flere tilstede på møtet (Gaute Skjelsvik, GLB, leder for konsesjon og miljø, Anne Gunn Kraabøl, Leder for avdelingen Energiforvaltning, Ragnhild B. Abrante, Kommunikasjonssjef, Eidsiva Vannkraft AS, samt en annen representant fra EVk som jeg ikke fikk navnet på).

Her mottok vi informasjonen som hadde blitt distribuert etter siste konsesjons-runde i 2017. Selve Manøverreglementet, som vi fikk i Kommunen, har ligget ute på <https://mesnasaga.com> siden september i fjor. Jeg legger nå ut hele dokumentet som et vedlegg til denne årsrapporten. Det er jo juridiske skriblerier, men det munner ut i Manøvreringsreglement, som bestemmer hvilke vannmasser som skal/eller kan tappes og fylles. Nord-Mesna får gjennomgå ganske kraftig, vil jeg påstå. Gaute Skjelsvik var meget hjelpsom med opplysningene rundt hele saken. Vi bør sette oss godt inn i bakgrunnen for Manøvreringsregulativet i tilfelle det blir en ny konsesjonsrunde.

På dette møtet overrakte vi et Notat med MVV sitt syn på forskjellige saker. Vi påpekte også at det innvilgede tilskuddet på kr 50 000, som vi hadde bedt om i forbindelse med båthavn Fiskeveita, knapt nok vil dekke søknadsavgiftene til kommunen. Vi anslo at kr 85000 var et bedre tall, men vi hørte ikke at det ble gitt noen lovnad om mer tilskudd. Vi kan jo henvise til vår meddelelse når vi skal betale for arbeider i båthavnene.

Foruten diskusjon om vannstander, tok vi opp problemer med båtferdsel, fiskeutslipp og framtidige forhold.

Mottok også en plansje med utslippsdata (vann) fra siste 30 år fra GLB. Det ble en del diskusjon om vannstander og framtidige forhold. Representanten for EVk (kommunen?) mente at de kunne ikke ta hensyn til hva hytteeierne på Mesnasaga ønsket seg, fordi kraftproduksjon var mye viktigere. Det var et synspunkt jeg håper hun er alene om, men jeg liker ikke slik synsing i et offentlig foretagende. Hun er heller ikke folkevalgt, og skal derfor bare utføre direktiver fra ansvarlige myndighetshavere.

Men det er nok en holdning vi må kjempe mot, fordi den viser at styring av makt ikke rekker fram til alle. Hun mener kanskje ikke at insekter og fisk i vannkanten og de øvre vannlag kan godt kan utryddes, men hvis det må prioriteres vil hun virke til at slike trivselsforhold ikke skal spille noen rolle. Det kan tyde på at det hersker en «tut og kjør» mentalitet hos de offentlige myndigheter, og at såkalt «ren» strøm står øverst på prioritetslista. Det nye Manøvrerings reglementet pålegger EVk å slippe MINST 1000 liter per sekund i perioden 1. mai til 1. september. Deretter minst 600 liter per sekund. Hvis dere ser på grafen for vannstanden i 2019 ser dere hva som skjedde etter 1. mai i 2019. Det samme gjentar seg nå i juli/august.

Det er en mulighet (dog liten) for å få gjenopptatt saksbehandling av hele reglementet som dere kan lese ut av paragraf 5. Vi må i så fall klage til NVE. Men så må vi også ta høyde for mulige framtidige konsesjons-runder før vi går videre.

Møte med Ola Hegge Fylkesmannens kontor om miljøforhold (les fisk) den 25.11.19

Fylket later til å ha gjort seg opp en mening om at kultivering av ørret i Mesna-vannet er umulig. Dette på grunn av vinter-uttappingen og reguleringen som desimerer floraen og insektlivet i den tørrlagte strandsonen. De skylder altså ikke i hovedsak på gjedda. Styret vil derimot ikke gi seg på dette viktige miljøtiltaket som også angår det totale biologiske livet i vatnet. Praktisk sett tror vi at Avskåkån, på samme måte som Mesnaelva, kan være egnet til utsetting, da det der er en relativt konstant vannstand hele året upåvirket av reguleringen i Mesna. Problemet med Mesnaelva er at den opprinnelige forbindelsen mellom elva og vannet er avstengt ved nordre demning som stenger for Fiskeveita. Vi må se om vi kan få Fiskeveita funksjonell igjen. Slik det er nå, går altså ikke ørret tilbake til vannet i gytasesongen.

Avskåkån har også tilløpselva Nevra som er et ypperlig tilholdssted for nyutklekket yngel. Hvordan vi skal løse dette i praksis vil tiden vise. Siden de fleste instanser nå har blitt kontaktet og informert om våre holdninger, vil vi fortsette denne kampanjen gjennom vår kontakt med Mari Olsen i Innlandet Fylkeskommune. Jeg forutsetter at vi skal finansiere fiskeutslippet uten direkte kostnader for Velet.

Søknad om Båthavner, og avgjørende møte i Innlandet Fylkeskommune 08.04.20

Rapporten etter vårt møte med Mildri Eide i Innlandet Fylkeskommune, satte fart i søknaden igjen. Hun hadde jo opprinnelig lagt inn påstand om full stans i prosjektet. Møtet vårt avklarte en rekke saker, og løste saken ved at hun ga samtykke med vilkår. Vi har nå levert søknad om byggestart til våren til Lillehammer Kommune. Følgende tiltak vil søkes iverksatt så langt midlene strekker til:

Båthavn 1(Nordre): Vi satser på å fjerne stein og mudder i selve elvekanalen ned til fjell, og å rette ut selve kanalen noe. Arbeidet må utføres med gravemaskin, og foreløpig i en lengde på ca 10 meter utover. Selve kanalkanten på landings-siden må styrkes med grov grus, slik at den blir fast og farbar. Likeledes må adkomsten fra parkeringen og ned vedlikeholdes hver vår etter eventuell avrenning i snøsmeltingen.

Båthavn2(Søndre): I dette området må det flyttes på en god del stor stein. Siden tidlige uttak av stein har skapt en forsenkning i innløpet bør denne forsenkningen først fylles opp. Siden farvannet ellers er naturlig grunt må endel masse bygges opp på nordsiden, og i lengderetningen av innløpet. Dette for at av/påstigning til båt kan lettes uten å måtte vasse ut i vannet. Målet er å få et jevnt stigende innløp til havna, som ivaretar økende vannstand om våren. Arbeidet må utføres med gravemaskin, og de overskytende store steinene må legges på nordsiden av anløpet. Anløpet dekkes med egnet steinholdig masse(grus), som kan gi jamn dekning. Veien inn til dette anløpet må vedlikeholdes.

Møte med Mari Olsen, Innlandet Fylkeskommune

Etter det litt nedslående møtet med Ola Hegge, hos Fylkesmannen, møtte vi et mer positivt syn i Fylkeskommunen. Jeg hadde en lang samtale med Mari Olsen (vha Teams), og fikk svar på de fleste av mine spørsmål. Nord-Mesna inngår i området til Fylkesmannens «Bedre Bruk»-prosjekt. Prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland" er en alternativ organisering og drift av fiskebiologiske etterundersøkelser i regulerte vassdrag. De gjorde blant annet undersøkelser av bakterie floraen i Øyåa i 2015. Altså ikke et veldig ekspansivt prosjekt, men det er der.

Hvis vi skal sette ut fisk må vi søke til Fylkeskommunen. (Mari Olsen).

Vi må også ha tillatelser fra fiskerettshavere. Fåberg Østside Jakt og Fiskeforening. Det finnes også en liknende organisasjon av grunneiere rundt Nord-Mesna.

Har vært i kontakt med Fosa Fiskeklekkeri i Torpa. De kan skaffe fisk som er egnet. En-somrig koster kr 7 /+ mva pr stk., mens ettårig koster 16/+mva . Det måtte vel være en blanding av slike, vi kunne sette ut hvis vi greier å skaffe midler. Siden det kan være feil å belaste alle med slike utgifter, vil vi forsøke å hente inn penger fra interesserte, og starte en innsamling f.eks på FB. Vi vil da sette fisk ved store steingrunner i selve Nord-Mesna, og i Nevla opp for oset til Avskåån. Vi bør videre arbeide for å få åpnet for vannføring i Fiskeveita om høsten.

Facebook /Websted

Dagens FB opplegg er ikke godt egnet for medlemmenes bruk av tjenesten. Noen har etterlyst at det opprettes en lukket gruppe som kan invitere inn medlemmer. Jeg testet denne muligheten, og det er noe vi kan utforske. Jeg er ingen tilhenger av FB, men jeg innser at det vil være mulig å forbedre eksisterende opplegg. Det er imidlertid svært tidkrevende å holde oppsyn med et slik prosjekt, men det vil gå raskere og bedre etter hvert som en lærer seg alle knepene. Det er nødvendig å opprette en eller flere ansvarlige på vegne av MVV for innhold, og drift, slik at det ikke skjærer helt ut. Jeg vil inntil videre opprettholde webstedet mesnasaga.com, og hvis jeg får tid, skal jeg også utvikle det videre. Jeg foreslår at vi forsøker å velge/oppnevne noen som er faste «Moderators» for Mesnasaga Vel sine FB-sider. Ellers bør vel alle brukere sette seg inn i noen av bruksmåtene til FB, det finnes også muligheter for opplæring i alle funksjoner for den som har tid og interesse. Alt som skjer på FB styres av såkalte algoritmer, men disse kan forandres fra tid til tid.

Avslutning

På vegne av styret vil jeg karakterisere sesongen som administrativt vellykket. Den har gitt oss nødvendig kunnskap om hvor vi står, og hva vi kan gjøre videre. Så håper jeg på å motta gode råd, og ønsker om å delta og slutte opp om Mesnasaga Vel fra dere alle.

For spesielt interesserte har jeg lagt ut fire vedlegg til denne årsrapporten, som er møterapportene fra de møtene vi har deltatt i. Vi bør sørge for at framtidige styrer har tilgang til slike dokumenter. De ligger nå på webstedet vårt <https://www.mesnasaga.com/Årsmøter/> . Alle kan lese dette fra nettbrett eller PC. Eller også på mobilen hvis en er tålmodig, og har godt syn.

Jon Alf Andresen

Mesnasaga Vel og Veglag